

D E C I Z I E

03 august 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii: Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru
Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursurile declarate de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și avocatul Tănase Victor în interesele Raisei Bratișceva, în pricina civilă la cererea depusă de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” - Popa Valeriu cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilei Bratișceva Raisa și cererea depusă de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilei Bratișceva Raisa, a lui Mîrza Igor, Mîrza Nicolae, Mîrza Elena, împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016, corectată prin încheierea din 15 iunie 2016, prin care s-a admis cererea lichidatorului Popa Valeriu cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilei Bratișceva Raisa, s-a tras la răspundere subsidiară Bratișceva Raisa în vederea stingerii creanțelor și s-a respins cererea societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” privind tragerea la răspundere subsidiară a lui Mîrza Igor, Mîrza Nicolae, Mîrza Elena și Bratișceva Raisa

c o n s t a t ă:

La 21 martie 2014 societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” (fd. 1-2, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 24 martie 2014 s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” și s-a numit în calitate de administrator provizoriu întreprinderea individuală „Popa Valeriu” (f.d. 3-5, vol. I).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2014 s-a intentat procesul de insolabilitate în privința societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” cu inițierea procedurii simplificate a falimentului și s-a desemnat în calitate de lichidator întreprinderea individuală „Popa Valeriu” (f.d. 6-10, vol. I).

La 06 aprilie 2015 lichidatorul Popa Valeriu a depus cerere cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere.

În motivarea cererii lichidatorul Popa Valeriu a indicat că prin actul de control nr. 1-630758 efectuat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Glodeni s-a depistat că administratorul societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” și contabilul Raisa Bratișceva au încasat în perioada lunilor noiembrie și decembrie 2012 de la întreprinderea individuală „Baharu Dan” suma de 4 674 293 lei, pe care nu au reflectat-o în evidența contabilă a societății.

Actul de control reprezintă o probă de săvârșire a infracțiunii de evaziune fiscală, iar acțiunile de luare a banilor de către Mîrza Igor reprezintă o bănuială rezonabilă de săvârșire a acțiunilor de insolvabilitate fictivă.

Membrii organelor de conducere a debitorului urmau să depună cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în termen de 30 zile de la data când le-a fost cunoscută incapacitatea de plată a întreprinderii.

Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Glodeni a depus cerere cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 16 martie 2015 s-a respins cererea creditorului Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Glodeni cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere.

Societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a depus la fel cerere cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a administratorului și unicului fondator Mîrza Igor.

Cererea societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” este neîntemeiată, deoarece prin raportul de expertiză nr. 6973 din 08 decembrie 2014 s-a constatat că Bratișceva Raisa a executat semnăturile la rubrica permis eliberare din facturile fiscale și din rubrica „împrumutant” din contractul de împrumut.

Cere lichidatorului Popa Valeriu tragerea la răspundere subsidiară a contabilului –șef Bratișceva Raisa pentru prejudiciul adus societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” în mărime de 2 410 986,2 lei (f.d. 13-15).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2015 s-a respins cererea depusă de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a conducătorilor întreprinderii debitoare.

S-a admis cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” – Popa Valeriu cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a întreprinderii debitoare cu tragerea la răspundere subsidiară a contabilului-șef Bratișceva Raisa.

S-a încasat de la Bratișceva Raisa creanța societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” în sumă de 1 740 289,45 lei și creanța organului fiscal în mărime de 670 695,75 lei (f.d. 20-22, vol. I).

La 12 iunie 2015 Bratișceva Raisa a declarat prin intermediul oficiului poștal recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2015 (f.d. 23-26, vol. I).

La 29 iunie 2015 societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2015, iar la 10 iulie 2015 recurs motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 28-31, 33-37, vol. I).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 19 august 2015 a admis recursurile declarate de Bratișceva Raisa și societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola”, a casat hotărârea Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2015 și a trimis pricina la rejudecare (f.d. 60-5, vol. I).

La 06 octombrie 2015 prin intermediul oficiului poștal societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a depus cerere de completare a pretențiilor solicitând tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere, Mîrza Igor și Bratișceva Raisa și de supraveghere, Mîrza Nicolae și Mîrza Elena, cu încasarea din contul acestora a sumei de 1 740 289,45 lei în beneficiul său și a sumei de 670 696,75 lei în beneficiul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Glodeni.

În motivarea cererii societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a indicat că administratorul asigură ținerea contabilității, precum și registrele societății

prevăzute de lege și de actul de constituire, iar administratorul Mîrza Igor era obligat în virtutea funcției să controleze și supravegheze activitatea angajaților săi.

Banii din vânzarea tractorului de marca MTZ 821 întreprinderii individuale „Mîrza Elena” nu au fost reflectați în contabilitatea întreprinderii.

Prin contractul nr. 24 din 07 februarie 2013 administratorul Mîrza Igor a cesionat întreprinderii individuale „Mîrza Elena” creanța pe care o avea societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” față de societatea pe acțiuni „Orhei Vit” în mărime de 137 408,44 lei.

Terenurile pe care le-a arendat societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” până anul 2012, din anul 2013 au trecut în posesia întreprinderii individuale „Mîrza Elena” și societății cu răspundere limitată „Pomiartprim” – persoane juridice care au în calitate de fondatori pe Mîrza Elena, mama lui Mîrza Igor și fost fondator al societății debitoare cu cota-parte de 33% din capitalul social și Mîrza Veronica, sora lui Mîrza Igor.

Este necesară tragerea la răspundere subsidiară a foștilor asociați Mîrza Nicolae și Mîrza Elena, care au fost în ultimii 2 ani membri ai organelor de supraveghere și care erau obligați să supravegheze activitatea debitorului (f.d. 78-81, vol. I).

La 03 martie 2016 lichidatorul Popa Valeriu a depus cerere de concretizare a cererii privind tragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” solicitând tragerea la răspundere subsidiară a contabilului –șef Bratișceva Raisa pentru prejudiciul adus societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” cu încasarea valorii creanțelor validate în mărime de 2 410 986,2 lei, inclusiv creanța Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Glodeni în mărime de 670 696,75 lei și a societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” în mărime de 1 740 289,45 lei (f.d. 139-141, vol. I).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016 s-a admis cererea lichidatorului Popa Valeriu cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilei Bratișceva Raisa.

S-a tras la răspundere subsidiară Bratișceva Raisa în vederea stingerii creanțelor.

S-a încasat de la Bratișceva Raisa în beneficiul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Glodeni suma de 670 696,75 lei și în beneficiul societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” în mărime de 1 740 289,45 lei.

S-a respins cererea societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” privind tragerea la răspundere subsidiară a lui Mîrza Igor, Mîrza Nicolae, Mîrza Elena și Bratișceva Raisa (f.d. 179-183).

La 15 martie 2016 societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016 (f.d. 189, vol. I).

La 17 martie 2016 Bratișceva Raisa a declarat recurs nemotivat împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii cu privire la tragerea sa la răspundere subsidiară.

La 15 aprilie 2016 societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a declarat recurs motivat împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii în partea respingerii cererii de tragerea la răspundere subsidiară a foștilor asociați și/sau administratori ai societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”- Mîrza Igor, Mîrza Elena și Mîrza Nicolae

solidar cu contabilul Bratișceva Raisa și încasarea din contul acestora a sumei de 1 740 289, 45 lei.

În motivarea cererii de recurs societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a indicat că Mîrza Igor, Mîrza Elena și Mîrza Nicolae sunt vinovați de starea de insolvabilitate a societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”.

În baza plîngerii depuse la 12 martie 2016 s-a inițiat cauza penală nr. 2016790055 împotriva organelor de conducere a societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”.

Prin mandatul din 29 martie 2016 avocatul Tănase Victor a fost împuternicit de Bratișceva Raisa să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 27, vol. II).

La 19 aprilie 2016 avocatul Tănase Victor a depus în interesele Raisei Bratișceva recurs motivat împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016 invocând că Curtea Supremă de Justiție în decizia din 19 august 2015 a constatat că recurenta nu are obligații contractuale cu societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” de ținere a evidenței contabile.

În lipsa unei sentințe irevocabile în cauza penală intentată împotriva Raisei Bratișceva, aceasta nu poate fi trasă la răspundere subsidiară.

Contabilul-șef al entității trebuie să aibă studii superioare sau medii de specialitate de profil și contract individual de muncă, pe când Bratișceva Raisa a urmat doar niște cursuri în domeniul contabilității.

Bratișceva Raisa nu face parte din organele de conducere a întreprinderii insolubile și nu a lucrat în calitate de contabil la societatea debitoare.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2016 s-a amânat examinarea recursurilor declarate de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și avocatul Tănase Victor în interesele Raisei Bratișceva, s-a ridicat pricina de la examinare și s-a remis Curții de Apel Bălți pentru înlăturarea omisiunii (f.d. 42-46, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2016 s-a corectat eroarea strecurată în dispozitivul hotărârii Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016 prin înlocuirea sintagmei „se respinge cererea societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” cu sintagma „se respinge cererea societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” (f.d. 50-52).

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Codul de procedură civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvabilitate.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursurile declarate în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt depuse în termen, neîntemeiate și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Bălți din următoarele motive.

Conform art. 8 alin. (1) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen

de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

În ședința de judecată din 12 martie 2016 Bratișceva Raisa a fost prezentă, însă pricina a fost examinată în absența reprezentantului societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” (f.d. 178, vol. I).

La 08 aprilie 2016 Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa părților copia hotărârii din 12 martie 2016 (f.d. 196, vol. I).

Prin urmare, recursul nemotivat și recursul motivat declarat de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” la 16 martie 2016 și 15 aprilie 2016, recursul nemotivat declarat de Bratișceva Raisa la 13 aprilie 2016 și recursul motivat declarat de avocatul Tănase Victor în interesele Raisei Bratișceva la 19 aprilie 2016 sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din actele pricinii rezultă că la 30 martie 2012 societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” au încheiat contract de vânzare-cumpărare a mărfii (f.d. 151, vol. I).

Societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” a eliberat societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” facturi cu privire la livrarea mărfii în valoare de 9 363 lei, 138 261,24 lei, 43 032 lei, 78 240 lei, 250 026 lei, 418 524,68 lei (f.d. 154, 155, 156, 157, 158, 159).

La 12 noiembrie 2012 societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” au întocmit actul de verificare pentru trecerea decontărilor reciproce, prin care au stabilit că datoriile ultimei față de prima sunt în mărime de 1 610 817,22 lei (f.d. 149, vol. I).

La 29 mai 2013 a fost înaintat spre executare documentul executoriu din 03 aprilie 2013 emis de Judecătoria Strășeni, prin care s-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” datoria totală de 1 805 583 lei (f.d. 162, vol. I).

Prin încheierea executorului judecătoresc Frecăuțan Aliona din 10 martie 2014 s-a restituit creditorului societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” documentul executoriu nr. 2e-68/2013 din 03 aprilie 2013 emis de Judecătoria Strășeni, prin care s-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” datoria în mărime de 1 805 583 lei, restanța la 10 martie 2014 fiind de 1 737 649,33 lei. Documentul s-a restituit din motivul că debitorul nu dispune de bunuri sau surse financiare care ar putea fi realizate în contul achitării datoriei (f.d. 161, vol. I).

Administratorul societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” –Mîrza Igor a declarat că societatea nu deține bunuri mobile sau imobile, inclusiv pe cote-părți sau bunuri gajate (f.d. 164, vol. I).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 06 iunie 2014 s-a constatat că societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” se află în incapacitate de plată și nu dispune de bunuri care ar permite acoperirea cheltuielilor procesului de insolvență (f.d. 6-11, vol. II).

La 02 iulie 2014 Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Glodeni a depus cerere de validare a creanței în mărime de 670 696,75 lei (f.d. 127, vol. I).

În cadrul procesului de insolvență al societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” s-a întocmit tabelul definitiv al creanțelor, prin care s-a validat creanța Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Glodeni în mărime de 670 696,75 lei

și creanța societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” în mărime de 1 740 289,45 lei (f.d. 12, vol. I).

Având în vedere lipsa bunurilor din care ar fi posibilă satisfacerea creanțelor creditorilor societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”, societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și lichidatorul Popa Valeriu au depus cereri cu privire la tragerea la răspundere subsidiară.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că Curtea de Apel Bălți a examinat pricina cu respectarea normelor de drept material și procedural.

Privitor la recursul declarat de avocatul Victor Tănase în interesele Raisei Bratișceva.

Conform art.5 alin.(5) lit.f) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, principalele competențe ale instanței de insolvență în cadrul prezentei legi sînt: tragerea la răspundere a membrilor organelor de conducere care au contribuit la insolvența debitorului, precum și sesizarea organelor de urmărire penală în legătură cu faptele reprobabile săvîrșite de aceștia.

Conform art. 15 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în cazul insolvenței debitorului din culpa fondatorilor (membrilor) lui, a membrilor organului executiv sau a unor alte persoane care au dreptul de a da indicații obligatorii pentru debitor ori care pot influența în alt mod acțiunile debitorului (insolvență intenționată), aceștia poartă răspundere subsidiară solidară față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Conform art. 247 alin. (1) și (2) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 248 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, Dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența prin una dintre următoarele acțiuni:

- a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal;
- b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului;
- c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului;
- d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate;
- e) *ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a stampilei;*

f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată;

g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori;

h) nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14;

i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Din sensul acestei prevederi legale rezultă că legiuitorul nu a limitat responsabilitatea doar la membrii organelor de conducere și/ sau de supraveghere ale debitorului, ci a extins categoria persoanelor răspunzătoare și la asociații/acționarii debitorului, precum și la orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una sau mai multe fapte ilicite. Din această categorie fac parte: debitorul persoană fizică care desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii.

În ședința de judecată din 18 decembrie 2015 Bratișceva Raisa a confirmat că acorda ajutor societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” la ducerea contabilității și pentru funcția exercitată primea 500 lei lunar (f.d. 108, verso, vol. I).

În procesul-verbal din 07 august 2013 este indicată funcția Raisei Bratișceva de contabil prin cumul la societatea cu răspundere limitată „Agrocult Prim” (f.d. 96, vol. I).

Actul de control 1-630758 din 08 iunie 2013 al Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Glodeni a fost semnat de Bratișceva Raisa, în care este indicat că a fost efectuat în prezența persoanei responsabile de evidența contabilă pe perioada respectivă Bratișceva Raisa (f.d. 130, vol. I).

Prin urmare, se constată că Bratișceva Raisa a activat în calitate de contabil la societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”.

Inspectoratul Fiscal de Stat a efectuat control la societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” cu consimțământului conducătorului Mîrza Igor și a persoanei responsabile de evidența contabilă pe perioada respectivă Bratișceva Raisa.

În actul de control 1-630758 din 08 iunie 2013 Inspectoratul Fiscal de Stat a stabilit că în rezultatul verificării datelor din evidența contabilă a societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” în ceea ce privește chitanțele nr. 16 din 24 decembrie 2012 în sumă de 934 093 lei; nr. 15 din 11 decembrie 2012 în sumă de 500 000 lei; nr. 14 din 03 decembrie 2012 în sumă de 1 110 200 lei; nr. 13 din 15 noiembrie 2012 în sumă de 1 230 000 lei; nr. 12 din 12 noiembrie 2012 în sumă de 900 000 lei, în total suma de 4 674 293 lei; și dispozițiile de plată nr. 35 din 23 decembrie 2012 în sumă de 1 110 200 lei; nr. 34 din 11 decembrie 2012 în sumă de 500 000 lei; nr. 36 din 24 decembrie 2012 în sumă de 934 093 lei; nr. 29 din 12 noiembrie 2012 în sumă de 900 000 lei și nr. 30 din 15 noiembrie 2012 în sumă de 1 230 000 lei, în total 4 674 293 lei, nu sunt reflectate în evidența contabilă pentru lunile noiembrie, decembrie 2012 (f.d. 130, vol. I).

Raisa Bratișceva invocă dezacordul în privința actului de control 1-630758 din 08 iunie 2013, însă nu l-a contestat în modul stabilit de lege.

Prin raportul de expertiză nr. 6973 efectuat de Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare a Ministerului Afacerilor Interne din 08 decembrie 2014 s-a constatat că inscripțiile manuscrite se completează cu rubricile din facturi fiscale, exemplar I cu seria și numărul: JJ0863554, JJ0863551, JJ0863550, JJ0863547,

JJ0863546, JJ0863545, JJ0863544, JJ0863543, JJ0863542, JJ0863541 din contractul „Договор займа” nr. 12 din 12 noiembrie 2012 încheiat între directorul societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”, Mîrza Igor și întreprinderea individuală „Bahnaru Dan” au fost executate de Bratișceva Raisa. Semnăturile plasate la rubrica „Permis eliberare” din facturile fiscale, exemplar I și II cu seria și numărul JJ0863554, JJ0863551, JJ0863550, JJ0863547, JJ0863546, JJ0863545, JJ0863544, JJ0863543, JJ0863542, JJ0863541 și semnătura plasată la rubrica „Заумщик” din contractul „Договор займа” nr. 12 din 12 noiembrie 2012 încheiat între directorul societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”, Mîrza Igor și întreprinderea individuală „Bahnaru Dan” au fost executate de către Bratișceva Raisa prin imitare cu pregătire prealabilă (f.d. 15a-15b).

La 07 august 2013 Bratișceva Raisa a fost audiată, fiind întocmit procesul-verbal de audiere a contribuabilului și a explicat că chitanțele nu au fost eliberate de drept, numai pentru a întoarce datoria. Datele scrise în casă nu au fost încasate, reflectate și nu au fost luate la evidență (f.d. 96, vol. I).

Aceste circumstanțe indică la ducerea unei contabilități contrare prevederilor legale de către contabilul societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” – Bratișceva Raisa.

Conform art. 19 alin. (6) (11) și (14) Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007, documentele primare întocmite vor conține următoarele elemente obligatorii:

- a) denumirea și numărul documentului;
- b) data întocmirii documentului;
- c) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al entității în numele căreia este întocmit documentul;
- d) denumirea, adresa, IDNO (codul fiscal) al destinatarului documentului, iar pentru persoanele fizice – codul personal;
- e) conținutul faptelor economice;
- f) etaloanele cantitative și valorice în care sînt exprimate faptele economice;
- g) *funcția, numele, prenumele și semnătura, inclusiv digitală, a persoanelor responsabile de efectuarea și înregistrarea faptelor economice.*

Persoanele care întocmesc și/sau semnează documentele primare răspund în conformitate cu art.44.

Contabilului-șef (șeful serviciului contabil) i se interzice să primească spre executare documente privind faptele economice ce contravin actelor legislative și normative, informînd despre aceasta în scris conducătorul entității. Astfel de documente se primesc spre executare numai cu indicațiile suplimentare în scris ale conducătorului entității căruia, ulterior, îi revine răspunderea pentru aceasta.

Conform art. 44 Legea contabilității nr. 113-XVI din 27 aprilie 2007, persoanele vinovate de încălcarea prezentei legi, care se eschivează de la ținerea contabilității, aplică incorect standardele de contabilitate, precum și cele care falsifică premeditat documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și rapoartele anuale, sînt trase la răspundere disciplinară, materială, administrativă sau penală, după caz, conform legislației.

Nu constituie temei de admitere a recursului nici argumentul că Bratișceva Raisa nu a fost angajată în calitate de contabil la societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”.

Conform art. 58 alin. (3) și (4) Codul muncii, în cazul în care contractul individual de muncă nu a fost perfectat în formă scrisă, acesta este considerat a fi

încheiat pe o durată nedeterminată și își produce efectele din ziua în care salariatul a fost admis la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului. Dacă salariatul dovedește faptul admiterii la muncă, perfectarea contractului individual de muncă în forma scrisă va fi efectuată de angajator ulterior, în mod obligatoriu.

În cazul angajării fără respectarea formei scrise corespunzătoare, angajatorul este obligat, de asemenea, în baza procesului-verbal de control al inspectorului de muncă, să perfecteze contractul individual de muncă conform prevederilor prezentului cod.

Deși la materialele pricinii nu este contract individual de muncă sau ordin de angajare a Raisei Bratișceva în calitate de contabil la societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim”, aceasta a confirmat că ducea evidența contabilă și era remunerată pentru munca îndeplinită.

Bratișceva Raisa a semnat actul de verificare pentru trecerea decontărilor reciproce dintre societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și societatea cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” din 12 noiembrie 2012 în calitate de contabil-șef (f.d. 149, vol.I)

Nu constituie temei de admitere a recursului argumentul că în privința Raisei Bratișceva nu există o sentință irevocabilă pe marginea cauzei penale intentate împotriva acesteia.

Or, conform art. 248 alin. (2) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, aplicarea prevederilor alin.(1) nu exclude aplicarea față de debitor a unor sancțiuni contravenționale sau pedepse penale pentru fapte ce constituie contravenții sau infracțiuni. În acest sens, la cererea comitetului creditorilor, administratorul/lichidatorul transmite organelor procuraturii toate documentele spre a fi examinate la obiectul existenței de motive (fapte) ce ar putea angaja urmărirea penală a debitorului sau a membrilor organelor lui de conducere.

Din aceste considerente, instanța de insolvență corect a admis cererea lichidatorului Popa Valeriu, a tras la răspundere subsidiară Bratișceva Raisa în vederea stingerii creanțelor și a încasat de la aceasta în beneficiul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Glodeni suma de 670 696,75 lei și în beneficiul societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” în mărime de 1 740 289,45 lei.

Privitor la recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola”.

Conform art. 248 alin. (1) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvență a debitorului, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului instanța de insolvență poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvent să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvența.

Așadar, societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” este creditor al societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” și nu este în drept să depună cerere cu privire la tragerea la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului.

Or, acest drept aparține exclusiv administratorului insolvenței/lichidatorului.

În corespundere cu norma de drept citată, instanța de insolvență corect a respins cererea societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola”, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să depună o astfel de cerere.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Având în vedere că cererea societății cu răspundere limitată „Agarista Agricola” cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a fost depusă de o persoană care nu este în drept să o depună, iar lichidatorul Popa Valeriu a depus cerere de tragerea la răspundere subsidiară numai a Raisei Bratișceva, instanța de insolabilitate întemeiat a tras-o doar pe ultima la răspundere subsidiară.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Bălți a examinat pricina sub toate aspectele și a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și avocatul Tănase Victor în interesele Raisei Bratișceva în cererile de recurs sunt neîntemeiate și poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține hotărârea instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se resping recursurile declarate de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” și avocatul Tănase Victor în interesele Raisei Bratișceva.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 12 martie 2016, corectată prin încheierea din 15 iunie 2016, în pricina civilă la cererea depusă de lichidatorul „societății cu răspundere limitată „Agrocult-Prim” - Popa Valeriu cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilei Bratișceva Raisa și cererea depusă de societatea cu răspundere limitată „Agarista Agricola” cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilei Bratișceva Raisa, a lui Mîrza Igor, Mîrza Nicolae, Mîrza Elena.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan